

ร่าง

พ.ร.บ. นิรโทษกรรมแก่ประชาชนซึ่งได้กระทำความผิด
อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
ภายหลังการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ.

(ร่าง พ.ร.บ. นิรโทษกรรมฉบับประชาชน)

เสนอโดย

กลุ่มญาติผู้ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ทางการเมือง
เม.ย. - พ.ค. ๒๕๕๓

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยนิรโทษกรรมแก่ประชาชนซึ่งได้กระทำความผิด อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ภายหลังการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

เหตุผล

โดยที่ได้ปรากฏความขัดแย้งทางการเมืองอันเป็นเหตุให้มีการเดินขบวนและชุมนุมประท้วงทางการเมืองของประชาชนตลอดจน มีการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทางกายภาพหรือการแสดงความคิดเห็นอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายหลังการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ และต่อเนื่องถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ อันนำไปสู่การกล่าวหาและดำเนินคดีกับประชาชนจำนวนมาก ตลอดจนมีประชาชนเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ทรัพย์สินของทางราชการ และเอกชน ถูกเผาทำลาย ปรากฏการณ์ดังกล่าวสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประเทศชาติทั้งทางด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ทั้งนี้ เมื่อได้คำนึงว่าบรรดาการกระทำต่าง ๆ ของประชาชนที่ได้กระทำไปเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดทางการเมืองของประชาชน มีมูลเหตุจูงใจทางการเมืองที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความขัดแย้งในทางการเมือง หรือมีการกระทำความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมือง จึงสมควรให้มีการนิรโทษกรรมแก่ประชาชนในกรณีดังกล่าวเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศและเป็นการรักษาคู่ครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งเพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยโดยใช้หลักนิติธรรม

อย่างไรก็ตาม ยังมีการกระทำรุนแรงโดยรัฐในการปราบปรามประชาชน จนทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ทั้งข้าราชการและพลเรือน ทำให้ต้องมีการแยกแยะการกระทำใด ๆ ที่มีความผิดร้ายแรงจนทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต บาดเจ็บ ทุพพลภาพ การกระทำที่ผิดต่อกฎหมายและเกินกว่าเหตุของเจ้าหน้าที่รัฐ อันไม่สมควรได้รับการนิรโทษกรรมในครั้งนี้ เพื่อให้มีการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม และเพื่อป้องกันไม่ให้การกระทำเหล่านี้เกิดซ้ำขึ้นในภายหลัง

ในส่วนการกระทำผิดต่อทรัพย์สินของราชการ หรือสัญลักษณ์ของอำนาจรัฐ ตลอดจนโรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติ เช่น ทำเนียบรัฐบาล ทำอาภาคาร ศาลากลางจังหวัด สถานีตำรวจ เป็นต้น เป็นการกระทำอันมีมูลเหตุจูงใจ หรือเกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ทางการเมือง อันมาจากความขัดแย้งทางความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งมีรัฐเป็นคู่กรณีโดยตรง จึงสมควรได้รับการนิรโทษกรรม ส่วนความผิดต่อทรัพย์สินของเอกชนนั้น เมื่อพิจารณากระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายในช่วงระยะเวลาเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองมีผู้บริสุทธิ์ถูกกล่าวหา ซ่อมทรมาณ กระทำทารุณ ขู่บังคับให้รับสารภาพจำนวนมาก จึงเห็นควรพิจารณาให้เป็นคุณ แต่เจ้าของทรัพย์สินยังสามารถเรียกร้องทางแพ่งกับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เชื่อว่าทำให้ตนเสียทรัพย์สินนั้นได้

การทำให้กระบวนการยุติธรรมเดินหน้าเพื่อพิสูจน์ทราบความจริง นิรโทษกรรมให้กับบรรดาการกระทำความผิดอันเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง และการลงโทษผู้กระทำความผิดจนทำให้ผู้อื่นสูญเสียชีวิต บาดเจ็บ ทุพพลภาพ ตลอดจนการออกคำสั่งยุบ การสั่งการบังคับบัญชาอันนำไปสู่ความรุนแรง สมควรที่จะต้องรับความผิดตามโทษานุโทษ

การผลักดันกฎหมายนิรโทษกรรมจึงเป็นความจำเป็น ไม่ใช่เพื่อลบล้างความผิดให้ผู้ชุมนุมทุกฝ่ายเพื่อให้หันหน้ากลับมาปรองดองกัน แต่เพื่อเป็นการแก้ไขความผิดพลาดของฝ่ายรัฐที่ไม่สามารถรักษาความสงบเรียบร้อยจนนำไปสู่การเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมากของประชาชน ทหาร ข้าราชการ สื่อมวลชน ฯลฯ ทรัพย์สินเอกชนถูกบุกรุกทำลาย และคืนความยุติธรรมให้กับผู้ที่ถูกจับกุมดำเนินคดี อันจะเป็นรากฐานที่ดีต่อการลดความขัดแย้ง และสร้างความปรองดองของคนในชาติ

จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ประชาชนซึ่งได้กระทำความผิด อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายหลังการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙, พ.ศ.”

มาตรา ๒

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓

(๑) บรรดาการกระทำใด ๆ ของบุคคลอันเป็นความผิดตามกฎหมายจากการฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือข้อกำหนดที่ออกตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้ประกาศใช้อันเนื่องมาจากการเดินขบวนและการชุมนุมประท้วงทางการเมืองภายหลังจากการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิง

(๒) บรรดาการกระทำใด ๆ ของบุคคลผู้เข้าร่วมเดินขบวนและชุมนุมประท้วงทางการเมืองในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือพื้นที่ที่มีการประกาศให้เป็นพื้นที่ปรากฏเหตุการณัอันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้ประกาศใช้อันเนื่องมาจากการเดินขบวนและการชุมนุมประท้วงทางการเมืองภายหลังจากการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ หากเป็นความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา หรือเป็นความผิดอันมิโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดอันมิโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปีตามกฎหมายอื่น ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิง

(๓) บรรดาการกระทำใด ๆ ที่ได้กระทำขึ้นระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ของบุคคลซึ่งเข้าร่วม หรือไม่ได้เข้าร่วมเดินขบวนและชุมนุมประท้วงทางการเมือง แต่การกระทำนั้นมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การทางการเมือง ภายหลังการยึดอำนาจรัฐโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ หากการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมาย อันผู้กระทำได้กระทำไปโดยมีความเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์การทางการเมือง ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิง

(๔) การกระทำของบรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ตลอดจนการสลายการชุมนุม ที่ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชา และไม่ได้กระทำการเกินกว่าเหตุ ให้ผู้กระทำพ้นจากความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิง

มาตรา ๔

บรรดาการกระทำดังต่อไปนี้ ไม่ได้รับการนิรโทษกรรมตามบทบัญญัติในมาตรา ๓ ของ พระราชบัญญัตินี้

(๑) การกระทำของบรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ตลอดจนการสลายการชุมนุม และไม่ว่าจะกระทำในขั้นตอนใด ๆ หากการกระทำนั้นกระทำการเกินกว่าเหตุ

(๒) การกระทำใด ๆ ของทั้งผู้ชุมนุมและผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม ซึ่งเป็นความผิดต่อชีวิต

(๓) การกระทำใด ๆ ของบรรดาผู้ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจ หรือสั่งการให้มีการเคลื่อนไหวกองกำลังของประชาชน

มาตรา ๕

เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา ๓ (๑), (๒) (๓) และ (๔) ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้ซึ่งมีอำนาจสอบสวน หรือพนักงานอัยการระงับการสอบสวนหรือการฟ้องร้อง หากถูกฟ้องต่อศาลแล้วให้พนักงานอัยการ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีไม่ว่าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นเอง ให้ศาลพิพากษายกฟ้อง ในกรณีที่ไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษบุคคลใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ผู้นั้นมีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นแห่งคดีและให้ศาลชั้นต้นไต่สวนกรณีที่มีการกระทำนั้นได้รับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างการรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น

มาตรา ๖

ผู้ได้รับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเยียวยาตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๗

การดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่ง จากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย

มาตรา ๘

ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี